

Symposiumprogramma woensdag 16 mei 2012

Inleiding	10.00 - 11.00 uur
Ronde 1	11.00 - 12.00 uur
Ronde 2	13.00 - 14.00 uur
Debat	14.30 - 16.00 uur

Inleiding Voorwoord symposium Art Brut Biennale

Elvira van Eijl vertelt over haar bevindingen als curator van de expositie Anders kan het niet. Een beeldverslag is te zien en te koop tijdens de Art Brut Biennale.

Ronde 1 en 2 P28 Lissabon

P28 Lissabon: P28 explores the relationship between the city, “nonplace” spaces and culture. It promotes artistic development to its utmost extent, rehabilitates mentalities and invests in social responsibility actions focused on mental illness. P28 is also an Artist, someone who takes a unique and critical stand, confronting what is exterior to us. P28 serves as a bridge between arts and the public, gathering spaces and making them available for artistic meetings and, consequently, sharing events. The intentions of P28 include the development of artistic projects, both within its own gallery and beyond, as well as on national and international level.

Ronde 1 en 2 Workshop: gebruik van poëzie in theaters

Aan de hand van ‘elf manieren om een gedicht te schrijven’ gaat kinderboekenschrijver en dichter Erik van Os met de groep aan de slag. Ze zullen in dit uur niet alle elf aan bod komen, maar allerlei tips hoe je rijm, ritme, beeldspraak, humor en originele beelden in een gedicht verwerkt mag je zeker verwachten. Door middel van korte en zeer korte schrijfopdrachten krijgen deelnemers in deze workshop ideeën en vormen aangereikt, om zelf op nieuwe manieren met een groep aan gedichten te werken.

www.erikvanosenellevanlieshout.nl

Ronde 1 en 2 Lezing: het succes van Galerie Atelier Herenplaats

Galerie Atelier Herenplaats is opgericht in 1991 door Frits Gronert en Richard Bennaars onderdeel uitmakend van Stichting Pameijer. De eerste 8 kunstenaars zijn afkomstig binnen dagvoorzieningen van Pameijer en geselecteerd op hun talent en motivatie. Visie van Herenplaats is dat de kunstenaars ondersteund worden in hun ontwikkeling tot kunstenaar zodat zij zo zelfstandig mogelijk hun eigen beeldend proces kunnen hanteren als kunstenaar. In de zakelijke aspecten daarvan worden zij ondersteund. Een 8-tal kunstenaars werken in zgn. satelliet ateliers op loopafstand van het collectief. Deze formule was nieuw in die tijd en vormde een groot succes. Op dit moment zijn 36 kunstenaars (met verstandelijke of psychiatrische beperking) verbonden aan de Herenplaats. Velen van hen exposeren niet alleen in de eigen galerie, maar kennen vele tentoonstellingen in binnen- en buitenland. Hun werk is opgenomen in museale en particuliere collecties en hun leven en werk wordt gepubliceerd in vele boeken en catalogi. Dit verhaal geïllustreerd met een powerpointpresentatie wordt verteld door Richard Bennaars.

Ronde 1 en 2 Lezing: Art Brut kunstenaar vertelt haar psychotische ervaringen

Jannemiek Tukker maakt tekeningen op papier, doek en ruimtelijk. Ze vertelt in deze lezing over de invloeden in haar beeldend werk en tekst van outsider art/art brut, haar psychotische ervaringen en de ontspanning van de Hatha yoga.

Ronde 1 Presentatie: Kunst Inclusief van onderzoek naar uitwerking

Het onderzoek Kunst Inclusief (2008-2010) had als doelstelling het creëren van meer mogelijkheden zodat mensen met een beperking in staat zijn hun talenten te ontwikkelen en door middel van hun talenten beter kunnen participeren in de samenleving'. **Toinette Loeffen**, hogeschooldocent, onderzoeker en dramadocent en **Paola de Bruijn**, hogeschooldocent en beeldend kunstenaar van Paola Kunst en Uitleg, waren actief betrokken bij het onderzoek en **vertellen over de uitkomsten**.

'Kunst Inclusief laat de kleurrijke meerwaarde van diversiteit zien. We hebben onderzocht hoe deelnemers met beperkingen 'inclusief' artistiek kunnen participeren. Met dit project hebben wij de deelnemers met een beperking een stem willen geven, zodat zij kunnen aangeven hoe ze hun kunstzinnige talenten willen en kunnen ontwikkelen. Hoe kunnen ze gelijkwaardige kansen krijgen om inclusief en volwaardig mee te doen in de samenleving en wat hebben ze daarbij nodig?'

In 2011-2012 is het project 'Vinden en Verbinden, kunstparticipatie en kunsteducatie voor mensen met een beperking' in de provincie Gelderland van start gegaan. Het project is een samenwerking van De Onderwijsspecialisten (DOS), MEE Gelderse Poort en KCG (Gelders kenniscentrum voor kunst en cultuur) gericht op de versterking van het kunst- en cultuuraanbod voor mensen met een beperking. Hierbij wordt ook gekeken naar de uitkomsten van het onderzoek Kunst Inclusief. In het project richt KCG zich op de deskundigheidsbevordering van kunstvakdocenten en -makers. Hiervoor organiseert zij drie studiedagen, verspreid over 2011 en 2012. **Elsbeth Rozenboom**, senior kunsteducatie van KCG **vertelt over Kunst Inclusief van onderzoek naar uitwerking**.

Debat Door participatie in de WMO de culturele agenda versterken

Het thema voor het debat bij Art Brut is: door participatie in de Wmo de culturele agenda versterken. Het thema is actueel vanwege de ontwikkelingen op cultureel gebied en in de zorg. Vanuit drie uitgangspunten kan dit thema ingevuld worden:

Overheid : Zowel de cultuursector als de zorgsector staan onder druk vanwege bezuinigingen. Hoewel de zorg op dit moment nog vanuit het rijk wordt gestuurd, zal een groot gedeelte van die zorg (begeleiding) worden overgeheveld naar gemeentes. Dat geeft zorgen en bedreigingen, maar ook veel kansen. Kansen bijvoorbeeld op het gebied van ontschotten. Dit ontschotten kan ontstaan bij beleid en financiering: tussen de zorg en cultuursector bij de gemeentes; en tussen organisaties en doelgroepen. Beide ontschottingen kunnen leiden tot verrijking voor cultuur en voor cliënten. Bij de decentralisatie van begeleiding is meedoen een centraal thema.

Kunst: De ontwikkelingen in de decentralisatie van begeleiding gaan voor een groot deel over meedoen. Hoe kan iedereen participeren in de maatschappij? Hoe kunnen we uitgaan van de mogelijkheden van mensen, in plaats van de beperking? Art Brut en kunstenaars met een beperking zijn voorbeelden waarbij en nog een slag gemaakt kan worden voor het meedoen.

Zorg: Ook in de zorg wordt gezocht naar passende ondersteuning voor cliënten, zodat zij zoveel mogelijk kunnen meedoen. Bij de combinatie tussen zorg en kunst geeft dat een gezonde spanning: tussen de kwaliteit van het kunstwerk en kunstenaarschap en het leveren van goede zorg.

Boeiende sprekers zullen met het publiek in debat gaan.